

Til § 3.

Spørgsmålet om, hvorvidt de gældende regler om partsoffentlighed i loven af 2. februar 1866 begrænses af den tavshedspligt, som påhviler offentlige myndigheder, kan være tvivlsomt. En så vidtgående begrænsning kan dog, som allerede anført i bemærkningerne til § 2, ikke anses for velbegrunnet. Reglerne om tavshedspligt er som regel udformet med sigte på meddelelse af oplysninger til andre end parter og bygger ikke på nærmere overvejelser af spørgsmålet om meddelelse af oplysninger til en part, der fremsætter ønske om at blive gjort bekendt med grundlaget for en afgørelse.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 3, der svarer til kommissionsudkastets § 8, begrænser regler om tavshedspligt for personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, ikke pligten til at meddele oplysninger til en sags parter efter lovforslagets bestemmelser.

Efter kommissionsudkastets § 8, 2. pkt., skulle tavshedspligt, der er foreskrevet i andre love end straffeloven og tjenestemandsløvgivningen, begrænse adgangen til at få oplysninger efter loven om partsoffentlighed. Men selv en sådan snævrere begrænsning må formentlig anses for upåkrævet og mindre rimelig. Også de specielle lovregler om tavshedspligt sigter i almindelighed til spørgsmålet om meddelelse af oplysninger til andre personer end parter og bør da ikke begrænse partsoffentligheden. Og i de undtagelsestilfælde, hvor reglerne også tager sigte på meddelelse af oplysninger til en part, f. eks. om andres økonomiske forhold, vil de grunde, der har ført til at foreskrive sådan tavshedspligt, i praktisk taget alle tilfælde også føre til at nægte partsoffentlighed efter det foreliggende lovforslags § 2. Særlig klare eksempler herpå indeholdes i § 44 i statskatteloven og i § 13 i loven om mægling i arbejdsstridigheder (jfr. også den af statens forligsinstitution afgivne udtalelse, som er optaget i kommissionsbetænkningen s. 138).

Det bemærkes, at den foreslåede regel i § 3 ikke betyder nogen fuldstændig ophævelse af de gældende bestemmelser om tavshedspligt. Disse bestemmelser skal alene vige i tilfælde, hvor en part fremsætter begæring om at blive bekendt med sagens dokumenter, og kun i det omfang, han har krav herpå efter lovforslagets regler.

Til § 4.

I § 4, nr. 1, fastslås det, at partsoffentligheden, med de i § 6 fastsatte undtagelser, omfatter alle dokumenter vedrørende den pågældende sag. Her ved sigtes til de dokumenter, der benyttes eller har været benyttet som grundlag for den pågældende

afgørelse. Størst praktisk betydning vil partsoffentligheden få med hensyn til skriftlige erklæringer, som myndigheden indhenter i anledning af ansøgninger eller klager, og bilag til disse erklæringer. Om notater vedrørende mundtlige oplysninger henvises til § 5 og bemærkningerne hertil.

Efter § 4, nr. 2, kan parten kræve at se indførelser vedrørende den pågældende sags dokumenter, som er foretaget i journaler m.v. Sådanne registre indeholder vel normalt intet af betydning for sagens afgørelse, men de kan give parten oversigt over det skriftlige materiale, som foreligger i sagen.

Til § 5.

Den foreslåede partsoffentlighed vedrører sagens dokumenter. Undertiden indhenter forvaltningen mundtlige oplysninger som grundlag for dens afgørelser. Denne fremgangsmåde betyder ofte en hurtigere og bedre sagsbehandling, og dens anvendelse bør ikke søges begrænset. På den anden side er det vigtigt, at partsoffentligheden ikke derved udelukkes. Det foreslås derfor, at der, når faktiske oplysninger af væsentlig betydning for sagens afgørelse meddeles mundtligt, skal gøres notat om oplysningerne, således at parterne kan gøres bekendt dermed.

Bestemmelsen i § 5 finder også anvendelse i tilfælde, hvor en tjenestemand eller et medlem af et nævn på forhånd er i besiddelse af konkrete faktiske oplysninger af væsentlig betydning for en sags afgørelse og meddeler disse oplysninger til andre tjenestemænd inden for den pågældende myndighed eller andre nævnsmedlemmer som grundlag for sagens afgørelse.

Det følger af det ovenfor anførte formål med bestemmelsen, at det i sager, hvor der kun er én part, er unødvendigt at gøre notat om dennes egne mundtlige oplysninger.

Til § 6.

Denne bestemmelse angiver visse dokumenter, som parterne ikke kan forlange at blive gjort bekendt med, og er således en undtagelsesregel i forhold til §§ 1 og 4.

Nr. 1 omfatter en myndigheds interne arbejds materiale, såsom referater, koncepter, udkast, forslag og planer.

Denne undtagelsesbestemmelse er påkrævet af hensyn til myndighedernes muligheder for frit at overveje, drøfte og i øvrigt forberede en sags afgørelse.

Nr. 2 angår brevveksling inden for samme myndighed. Undertiden kan der foreligge spørgsmål om, hvorvidt to eller flere institutioner er selvstændige